

Zbierka súdnych rozhodnutí

Vec C-671/15

**Président de l'Autorité de la concurrence
proti
Association des producteurs vendeurs d'endives (APVE) a i.**

[návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Cour de cassation (Francúzsko)]

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Spoločná poľnohospodárska politika – Článok 42 ZFEÚ – Nariadenie (ES) č. 2200/96 – Nariadenie (ES) č. 1182/2007 – Nariadenie (ES) č. 1234/2007 – Protisúťažné postupy – Článok 101 ZFEÚ – Nariadenie č. 26 – Nariadenie (ES) č. 1184/2006 – Organizácie výrobcov – Združenia organizácií výrobcov – Úlohy týchto organizácií a združení – Postup spočívajúci v určovaní minimálnych predajných cien – Postup spočívajúci v zosúladení týkajúcom sa množstiev uvedených na trh – Postup spočívajúci vo výmene strategických informácií – Francúzsky trh s čakankou“

Abstrakt – Rozsudok Súdneho dvora (veľká komora) zo 14. novembra 2017

1. *Poľnohospodárstvo – Spoločná poľnohospodárska politika – Prednosť pred cieľmi Zmluvy v oblasti hospodárskej súťaže – Voľná úvaha zákonodarcu, pokiaľ ide o uplatnenie pravidiel hospodárskej súťaže – Postupy vylúčené z pôsobnosti článkov 101 a 102 ZFEÚ*

(Články 39 a 42 ZFEÚ, článok 43 ods. 2 ZFEÚ, článok 101 ods. 1 ZFEÚ a článok 102 ZFEÚ)

2. *Poľnohospodárstvo – Spoločná organizácia trhov – Ovocie a zelenina – Organizácie výrobcov – Vyňatie postupov z pravidiel hospodárskej súťaže – Podmienka – Nevyhnutnosť na dosiahnutie cieľov spoločnej poľnohospodárskej politiky*

(Článok 101 ods. 1 ZFEÚ; nariadenie Rady č. 2200/96, odôvodnenie 7 a článok 11 ods. 1; nariadenie č. 1234/2007, zmenené nariadením č. 491/2009, článok 122 prvý odsek a články 125c, 176 a 176a)

3. *Poľnohospodárstvo – Spoločná organizácia trhov – Ovocie a zelenina – Organizácie výrobcov – Vyňatie postupov z pravidiel hospodárskej súťaže – Hranice – Uplatniteľnosť na postupy dohodnuté medzi rôznymi organizáciami výrobcov alebo vykonané subjektom, ktorý nebol uznaný členským štátom – Neexistencia*

[Článok 101 ods. 1 ZFEÚ; nariadenie Rady č. 1234/2007, zmenené nariadením č. 491/2009, článok 122 prvý odsek písm. c) a 125b ods. 1 písm. c)]

4. *Poľnohospodárstvo – Spoločná organizácia trhov – Ovocie a zelenina – Organizácie výrobcov – Vyňatie postupov z pravidiel hospodárskej súťaže – Podmienka – Nevyhnutnosť na dosiahnutie cieľov spoločnej poľnohospodárskej politiky – Výmena strategických informácií medzi výrobcami tej istej organizácie výrobcov alebo toho istého združenia organizácií výrobcov – Prípustnosť – Určenie minimálnej predajnej ceny v rámci takejto organizácie alebo združenia – Neprípustnosť*

[Článok 101 ods. 1 ZFEÚ; nariadenie Rady č. 2200/96 odôvodnenie 16 a článok 23 a nariadenie č. 1234/2007, zmenené nariadením č. 491/2009 článok 103c ods. 2 písm. a), článok 125a ods. 1 písm. c) a ods. 2 a článok 125c]

5. *Poľnohospodárstvo – Spoločná organizácia trhov – Ovocie a zelenina – Organizácie výrobcov – Vyňatie postupov z pravidiel hospodárskej súťaže – Hranice – Uplatniteľnosť na postupy spočívajúce v spoločnom určovaní minimálnej predajnej ceny, zosúladení týkajúcom sa množstiev uvedených na trh a výmene strategických informácií – Podmienky*

(Článok 101 ods. 1 ZFEÚ; nariadenia Rady č. 26, článok 2, nariadenie Rady č. 2200/96, článok 11 ods. 1, nariadenie Rady č. 1234/2007, zmenené nariadením č. 1234/2007, článok 2, nariadenie Rady č. 1182/2007, článok 3 ods. 1 a nariadenie Rady č. 1234/2007, zmenené nariadením č. 491/2009, článok 122 prvý odsek a články 175 a 176)

1. Článok 42 ZFEÚ stanovuje, že ustanovenia kapitoly o pravidlách hospodárskej súťaže sa vzťahujú na výrobu a obchod s poľnohospodárskymi výrobkami len v rozsahu, aký určia Európsky parlament a Rada Európskej únie podľa článku 43 ods. 2 ZFEÚ so zreteľom na ciele uvedené v článku 39 ZFEÚ. V tejto súvislosti článok 43 ods. 2 ZFEÚ stanovuje, že Parlament a Rada prijímajú predovšetkým ustanovenia potrebné na dosiahnutie cieľov spoločnej poľnohospodárskej politiky.

Preto v súvislosti s dosahovaním cieľov, akými sú zavedenie spoločnej poľnohospodárskej politiky a vytvorenie neskreslenej hospodárskej súťaže, článok 42 ZFEÚ uznáva prednosť spoločnej poľnohospodárskej politiky pred cieľmi Zmluvy v oblasti hospodárskej súťaže a právomoc normotvorcu Únie rozhodnúť, v akom rozsahu sa majú pravidlá hospodárskej súťaže uplatniť v odvetví poľnohospodárstva (pozri v tomto zmysle rozsudky z 5. októbra 1994, Nemecko/Rada, C-280/93, EU:C:1994:367, bod 61, a z 12. decembra 2002, Francúzsko/Komisia, C-456/00, EU:C:2002:753, bod 33). Z toho vyplýva, ako uviedol generálny advokát v bodoch 51 a 56 svojich návrhov, že zásahy normotvorcu Únie v tomto smere nemajú za cieľ stanoviť výnimky zo zákazu postupov stanovených v článku 101 ods. 1 ZFEÚ a článku 102 ZFEÚ alebo jeho zdôvodnenia, ale vylúčiť z pôsobnosti týchto ustanovení postupy, ktoré by patrili do tejto pôsobnosti, ak by k nim dochádzalo v inom sektore než v sektore spoločnej poľnohospodárskej politiky.

(pozri body 36 – 38)

2. Je potrebné uviesť, že podľa článku 122 prvého odseku nariadenia č.1234/2007, ktorý nahradil článok 11 ods. 1 nariadenia č. 2200/96, a podľa článku 125c nariadenia č. 1234/2007, OV alebo ZOV, ktoré pôsobia v sektore ovocia a zeleniny, majú za úlohu zabezpečiť plánovanie výroby a jej prispôbenie dopytu, a to najmä z hľadiska kvality a kvantity, koncentráciu ponuky a uvádzanie výrobkov, ktoré vyrobili ich členovia, na trh a optimalizáciu výrobných nákladov a stabilizáciu výrobných cien. Na účely dosiahnutia cieľov uvedených v týchto ustanoveniach teda OV alebo ZOV môžu použiť prostriedky, ktoré sa líšia od prostriedkov riadenia normálneho fungovania trhov, konkrétne určité formy koordinácie a zosúladovania medzi poľnohospodárskymi výrobcami.

V dôsledku toho, aby OV a ZOV neboli zbavené prostriedkov, ktoré im umožňujú plniť ciele, ktoré sú im zverené v rámci spoločnej organizácie trhov, na ktorej sa podieľajú, a ako bolo pripomenuté v odôvodnení 7 nariadenia č. 2200/96, ktorej sú základným prvkom, a v dôsledku toho spochybnený potrebný účinok nariadení o spoločnej organizácii trhu s ovocím a zeleninou, postupy týchto subjektov potrebné na dosiahnutie jedného alebo viacerých z týchto cieľov musia byť vylúčené najmä

zo zákazu kartelov stanoveného v článku 101 ods. 1 ZFEÚ. Z toho vyplýva, že v tomto sektore sa hypotézy neuplatniteľnosti článku 101 ods. 1 ZFEÚ neobmedzujú len na postupy uvedené v článkoch 176 a 176a nariadenia č. 1234/2007, ale vzťahujú sa tiež na postupy uvedené v predchádzajúcom bode tohto rozsudku.

(pozri body 42 – 45)

3. Z toho vyplýva, že neuplatniteľnosť pravidiel hospodárskej súťaže Únie odôvodnená skutočnosťou, že zosúladený postup je nevyhnutný na dosiahnutie jedného alebo viacerých cieľov spoločnej organizácie dotknutého trhu predpokladá, že tento postup je vykonaný subjektom, ktorý je skutočne oprávnený na tento účel v súlade s právnou úpravou týkajúcou sa spoločnej organizácie tohto trhu a v dôsledku toho bol uznaný členským štátom. Postup prijatý subjektom, ktorý nebol uznaný členským štátom na účely plnenia jedného z týchto cieľov, nemôže byť vylúčený zo zákazu postupov uvedených v článku 101 ods. 1 ZFEÚ.

Pokiaľ ide o postupy vykonané OV alebo ZOV, je potrebné uviesť, že takéto postupy musia zostať v rámci tej istej OV alebo toho istého ZOV. V súlade najmä s článkom 122 prvým odsekom písm. c) a článkom 125b ods. 1 písm. c) nariadenia č. 1234/2007 sa úlohy plánovania výroby, koncentrácie ponuky a umiestňovania na trh, ako aj znižovania výrobných nákladov a stabilizácie výrobných cien, ktoré môžu byť na základe právnej úpravy uplatňujúcej sa na spoločnú organizáciu dotknutého trhu zverené OV alebo ZOV, môžu týkať výhradne len výroby produktov členov dotknutej OV alebo dotknutého ZOV a obchodovania s nimi. Umožňujú teda odôvodniť určité formy koordinácie a zosúladovania len medzi výrobcami, ktorí sú členmi tej istej OV uznannej členským štátom alebo toho istého ZOV uznaného členským štátom. Z toho vyplýva, že zosúladené postupy, ktoré neboli dohodnuté v rámci jednej OV alebo jedného ZOV, ale medzi OV alebo medzi ZOV prekračujú rámec toho, čo je nevyhnutné na splnenie týchto úloh.

(pozri body 53, 54, 56 – 58)

4. V súvislosti s cieľmi uvedenými v bodoch 42 a 61 tohto rozsudku je potrebné uviesť, že cieľ zabezpečiť plánovanie výroby a jej prispôbenie dopytu, rovnako ako aj cieľ koncentrovať ponuku a uvádzať výrobky členov na trh, ako aj cieľ stabilizovať výrobné náklady v sebe nevyhnutne zahŕňajú výmenu strategických informácií medzi individuálnymi výrobcami, ktorí sú členmi dotknutej OV alebo dotknutého ZOV, ktoré sú určené najmä na oboznámenie sa s charakteristikami výroby týchto výrobcov. Výmenu strategických informácií medzi výrobcami tej istej OV alebo toho istého ZOV teda možno považovať za primeranú, ak k nej dochádza skutočne na účely cieľa alebo cieľov určených pre túto OV alebo toto ZOV a ak sa obmedzuje len na informácie nevyhnutné výlučne na tieto účely. Cieľ stabilizácie výrobných cien na účely zabezpečenia primeranej životnej úrovne pre poľnohospodárov môže tiež odôvodňovať koordináciu medzi poľnohospodárskymi výrobcami tej istej OV alebo toho istého ZOV týkajúcu sa objemu poľnohospodárskych výrobkov uvedených na trh, ako vyplýva z odôvodnenia 16 nariadenia č. 2200/96, ako aj z režimu intervenčných opatrení, ktorého spôsob fungovania bol stanovený v článku 23 tohto nariadenia a ktorý bol zmenený článkom 103c ods. 2 písm. a) nariadenia č. 1234/2007.

Okrem toho cieľ koncentrovať ponuku na účely posilnenia postavenia výrobcov voči stále viac koncentrovanému dopytu môže tiež odôvodňovať určitú formu koordinácie cenovej politiky individuálnych poľnohospodárskych výrobcov v rámci jednej OV alebo jedného ZOV. To isté platí tiež v prípade, že členovia poverili dotknutú OV alebo dotknuté ZOV predávaním celej ich výroby, ako to vyžaduje, s výnimkou osobitných prípadov, článok 125a ods. 1 písm. c) nariadenia č. 1234/2007 v spojení s článkom 125c tohto nariadenia.

Naopak, spoločné určovanie minimálnej predajnej ceny v rámci jednej OV alebo jedného ZOV nemožno považovať z hľadiska postupov potrebných na splnenie úloh, ktoré sú im zverené v rámci spoločnej organizácie dotknutého trhu, za primerané cieľom stabilizácie cien alebo koncentrácie

ponuky, ak neumožňuje výrobcovi, ktorí sami predávajú svoju vlastnú výrobu v prípadoch uvedených v článku 125a ods. 2 nariadenia č. 1234/2007, uplatňovať nižšiu cenu než tieto minimálne ceny, pretože vedie k oslabeniu už zníženej úrovne hospodárskej súťaže, ktorá existuje na trhoch poľnohospodárskych výrobkov najmä z dôvodu možnosti priznanej výrobcovi združiť sa v rámci OV alebo ZOV na účely koncentrácie ich ponuky.

(pozri body 63 – 66)

5. Článok 101 ZFEÚ, v spojení s článkom 2 nariadenia Rady č. 26 zo 4. apríla 1962 uplatňujúce[ho] určité pravidlá hospodárskej súťaže vo výrobe a obchode s poľnohospodárskymi produktmi, článkom 11 ods. 1 nariadenia Rady (ES) č. 2200/96 z 28. októbra 1996 o spoločnej organizácii trhu s ovocím a zeleninou, článkom 2 nariadenia Rady (ES) č. 1184/2006 z 24. júla 2006, ktorým sa uplatňujú určité pravidlá hospodárskej súťaže na produkciu poľnohospodárskych výrobkov a obchodovanie s nimi, zmeneného nariadením Rady (ES) č. 1234/2007 z 22. októbra 2007, článkom 3 ods. 1 nariadenia Rady (ES) č. 1182/2007 z 26. septembra 2007, ktorým sa stanovujú osobitné pravidlá pre sektor ovocia a zeleniny a menia a dopĺňajú smernice 2001/112/ES a 2001/113/ES a nariadenia (EHS) č. 827/68, (ES) č. 2200/96, (ES) č. 2201/96, (ES) č. 2826/2000, (ES) č. 1782/2003 a (ES) č. 318/2006 a zrušuje nariadenie (ES) č. 2202/96, ako aj článkom 122 prvým odsekom a článkami 175 a 176 nariadenia č. 1234/2007, zmeneného nariadením Rady (ES) č. 491/2009 z 25. mája 2009, sa má vykladať v tom zmysle, že:

- postupy spočívajúce v spoločnom určovaní minimálnej predajnej ceny, zosúladení týkajúcom sa množstiev uvedených na trh alebo výmene strategických informácií, o aké ide vo veci samej, nemôžu byť vyňaté z pôsobnosti zákazu kartelov stanoveného v článku 101 ods. 1 ZFEÚ, ak sú dohodnuté medzi rôznymi organizáciami výrobcov alebo združeniami organizácií výrobcov, ako aj so subjektmi, ktoré neboli uznané členským štátom na účely plnenia cieľa stanoveného normotvorcom Európskej únie v rámci spoločnej organizácie dotknutého trhu, akými sú profesijné organizácie, ktoré nemajú postavenie organizácie výrobcov, združenia organizácie výrobcov alebo medziodvetvovej organizácie v zmysle právnej úpravy Európskej únie, a
- postupy spočívajúce v zosúladení týkajúcom sa cien alebo množstiev uvedených na trh alebo výmene strategických informácií, o aké ide vo veci samej, môžu byť vyňaté z pôsobnosti zákazu kartelov stanoveného v článku 101 ods. 1 ZFEÚ, ak sú dohodnuté medzi členmi tej istej organizácie výrobcov alebo toho istého združenia organizácií výrobcov, ktoré boli uznané členským štátom, a sú striktné nevyhnutné na plnenie cieľa alebo cieľov určených dotknutej organizácii výrobcov alebo dotknutému združeniu organizácií výrobcov v súlade s právnou úpravou Európskej únie.

(pozri bod 67 a výrok)